

## INFORMATIEMEMO RAAD

Kenmerk: 19INF00095

|                                                                                               |                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|
| <b>Datum advies:</b><br>11 juni 2019                                                          | <b>Onderwerp:</b><br>Bibliotheekwerk in Overbetuwe |
| <b>Kennis nemen van:</b><br>Overwegingen leidende tot (toelichting) PNL Bibliotheek kadernota |                                                    |
| <b>Status advies:</b><br>openbaar                                                             | <b>Argument:</b> (indien niet openbaar)            |
| <b>Portefeuillehouder:</b><br>D.E.W. Horsthuis                                                | <b>Datum b&amp;w-vergadering:</b><br>11 juni 2019  |
| <b>Betrokkenen bij voorstel extern:</b><br>Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid (OBGZ)        | <b>Betrokkenen bij voorstel intern:</b>            |
| <b>Bijlagen:</b><br>geen                                                                      |                                                    |

### Kennis nemen van:

Overwegingen leidende tot (toelichting) PNL Bibliotheek kadernota

### Inleiding

Het college stelt op basis van de wensen die in het rondetafelgesprek op 7 mei met uw raad zijn besproken voor om € 86.000 structureel extra per jaar beschikbaar te stellen en € 150.000 incidenteel in 2021. Daarnaast vraagt het college om de bijdrage aan OBGZ jaarlijks te indexeren conform de CPI index om toekomstige tekorten te voorkomen. Het voorstel is opgebouwd uit een aantal componenten waarop dit informatiememo puntsgewijs nader ingaat:

1. Jaarlijkse indexatie budgetsubsidie
2. Financiële dekking incidentele kosten herhuisvesting in Hart van Heteren;
3. Dekking van extra structurele huisvestingslasten Hart van Heteren;
4. Op niveau brengen van de dienstverlening en spreiding op het niveau van onze buurgemeenten om de bibliotheekvisie uit te kunnen voeren:
  - a. € 40.000 voor 2 servicepunten in MFA's in kleine kernen
  - b. € 14.000 voor uitbreiden programmering en activiteiten (ook naar deze kernen)
  - c. € 15.000 extra voor dienstverlening aan scholen (projecten, regie op (ev. uitbreiding van) dBOS)

Zoals tijdens de informatiesessie op 2 april door OBGZ toegelicht ligt het niveau van financiering in Overbetuwe (exclusief huisvesting) ruim 35% lager dan gemiddeld in het werkgebied van OBGZ en landelijk. De voorgestelde financiële ruimte stelt OBGZ in staat het bibliotheekwerk in Overbetuwe kwalitatief én kwantitatief op het niveau te brengen zoals in 2016 gevraagd in de bibliotheekvisie: minimaal conform de landelijke tendensen.

## **1. Jaarlijkse indexatie budgetsubsidie**

Met de recente wijzigingen in Heteren is een neutrale exploitatie in 2019 voor OBGZ veiliggesteld. Hiermee bereiken OBGZ en de gemeente het bestuurlijk beoogde nieuwe startpunt van waaruit we (de visie op) het bibliotheekwerk weer verder kunnen gaan ontwikkelen. Het huidige niveau van dienstverlening is kwalitatief even hoog als in het hele werkgebied van OBGZ. De omvang en nabijheid van de dienstverlening is echter kleiner dan in de rest van het werkgebied van OBGZ. In 2019 is de dienstverlening verder beperkt om in balans te komen met de financiële situatie zoals die sinds 2009 door niet indexeren en bezuiniging (2013) van de budgetsubsidie is ontstaan.

Het niet indexeren van de budgetsubsidie levert jaarlijks een tekort op. In de begroting houdt OBGZ jaarlijks rekening met indexatie om het stijgende kostenniveau op te vangen. Indien de gemeente niet indexeert moet dat verlies in de exploitatie (dienstverleningsniveau) worden opgevangen, aangezien bv personele kosten wel stijgen (ca 3,5% in 2020). Jaarlijks indexeren met de CPI index van de bijdrage aan OBGZ is dus nodig om de dienstverlening op peil te kunnen houden. Ook andere gemeenten in het werkgebied van OBGZ indexeren jaarlijks. Wij willen (net als OBGZ en andere gemeenten) uniforme afspraken maken over financiering en verantwoording.

## **2. Financiële dekking incidentele kosten herhuisvesting in Hart van Heteren**

Het incidentele bedrag van €150.000 is bestemd voor de herhuisvesting in Hart van Heteren (inrichting en verhuizing). Deze extra middelen zijn nodig om de huiskamer in te kunnen richten en daarmee een volwaardige bibliotheek en een centrale ontmoetingsplek voor Heteren te kunnen realiseren. We betrekken de inwoners bij het “Ontmoeten” en bij het realiseren van de huiskamer. De inrichting moet ruimte bieden voor verblijf in het kader van werk en studie maar ook voor verbinding van diverse doelgroepen en ondersteuning bij digitale vaardigheden en het (beter) leren werken met de Nederlandse taal. De verwachte kosten zijn gebaseerd op de beoogde in te richten ruimte (250 m2) in combinatie met nu lopende huisvestingsprojecten in Nijmegen (vestiging Muntweg) en Berg en Dal (vestiging Beek-Ubbergen).

## **3. Dekking van extra structurele huisvestingslasten Hart van Heteren**

Om een ‘publieke huiskamer’ (ad 250 m2) mogelijk te maken in plaats van een ‘boekenuitleenpunt’ (ad 130 m2) moeten extra structurele lasten worden gedragen. De extra huurlasten bedragen € 17.000 per jaar. Hiermee is OBGZ in staat een zinvolle vestiging in Heteren te realiseren, conform de wensen van het dorp, mét ontmoeting en ontwikkeling. De bibliotheek wordt hiermee een stabiele partner in het Hart van Heteren en neemt een centrale sociaal-maatschappelijke rol voor het dorp. Het streven is de huiskamer van Heteren beperkt te bemensen maar ruime openingstijden te hanteren door aanwezigheid van derden (bijvoorbeeld een mogelijke beheerder van een koffiecorner uit sociaal-maatschappelijk perspectief).

#### 4. Op niveau brengen van de dienstverlening en spreiding

Er wordt extra ingezet op professionele ondersteuning van scholen en ontwikkeling van programma (via MFA's/servicepunten) in een aantal kleine kernen. De inzet in professionals is beperkt en gaat leiden tot extra inzet van vrijwilligers en initiatieven uit de dorpen zelf (activiteiten als Vertel Eens, Boek en Buffet, Digisterker et cetera worden bijna uitsluitend door en met vrijwilligers uitgevoerd). Concreet is extra inzet nodig in de vorm van:

**a. € 40.000 voor 2 servicepunten in MFA's in kleine kernen**

De afgelopen jaren is in buurtgemeenten van Overbetuwe de dienstverlening dichter naar de inwoners gebracht door opening van servicepunten in kleinere dorpskernen. Dit heeft al tot positieve ontwikkelingen geleid in Doornenburg, Haalderen, Angeren, Ooij, Leuth, Kekerdorp, Ewijk en Overasselt. In deze kleinere kernen is een servicepunt geïntegreerd in een dorps huis of kulturhus, waardoor het gebruik van de uitleenfunctie laagdrempeliger beschikbaar is voor de inwoners van deze kernen. Het gebruik van deze functie nam dan ook toe. Belangrijker echter is het feit dat de aanwezigheid van de bibliotheek in een kern een sociale ontwikkeling meebrengt, een gevoel van leefbaarheid – een publieke voorziening in het dorp. De ervaring van OBGZ in de eerdergenoemde kernen leert dat inrichting (ICT, meubilair, collectie) en beheer van een servicepunt € 20.000 per jaar kost.

**b. € 14.000 voor uitbreiden programmering en activiteiten (ook naar deze kernen)**

De bibliotheek organiseert in de MFA's waar wordt ingehuurd haar reguliere programma rond ontmoeting en stimuleert de lokale bevolking daaraan deel te nemen en bij te dragen. Zo wordt in MFA's in deze kernen *Boek en Buffet* en *Vertel Eens* aangeboden, gericht op ontmoeting en bestrijding van eenzaamheid. Maar ook kan de inwoner worden ondersteund om (beter) met de digitale overheid zaken te doen en online minder kwetsbaar te worden via *Digisterker* of *Klik en Tik*. De programmamakers van OBGZ zoeken hiertoe nauw contact met de lokale inwoners en stimuleren het gebruik van de beschikbare ondersteuning.

**c. € 15.000 extra voor dienstverlening aan scholen (projecten, regie op (ev. uitbreiding van) dBOS)**

OBGZ meldt in haar jaarrekening over 2018 dat de afgelopen jaren minder ingezet is op ontwikkeling van de samenwerking met scholen in Overbetuwe. Hoewel met een enkele uitzondering alle (basis)scholen in Overbetuwe worden bereikt vindt dit nu suboptimaal plaats door de verminderde inzet. Het extra budget wordt ingezet om de samenwerking met scholen op hetzelfde niveau te brengen als in de buurtgemeenten.

Na de verhoging is de subsidie per inwoner exclusief huisvesting nog steeds niet hoog in Overbetuwe: afhankelijk van de uiteindelijke huisvestingslasten in Heteren zal deze rond € 13,40 per inwoner liggen. (Gemiddeld in het werkgebied van OBGZ is € 17,68, gemiddeld in Nederland is € 17,46). Dit heeft er vooral mee te maken dat de huisvestingslasten in Overbetuwe bovengemiddeld hoog blijven.

#### Vervolg

Tijdens de informatiebijeenkomst van 2 april en het rondetafel gesprek van 7 mei is gesproken over bibliotheekwerk en de partners van OBGZ. Hiermee zijn we er nog niet. Wij willen u na de zomer een raadsvoorstel doen toekomen waarin wij dieper ingaan op de strategische visie van

OBGZ die in de afrondende fase zit en de lokale doorvertaling daarvan naar Overbetuwe. Dit met het oog op de visie op bibliotheekwerk die u in 2016 hebt vastgesteld. Hiermee gaan wij graag verder met u in gesprek in de aanloop naar de begrotingsbehandeling. Toch menen wij er goed aan te doen nu een PNL in de Kadernota op te nemen om hiermee:

- Te voldoen aan de wens van uw raad om deze kosten op te nemen in de kadernota
- Uw raad een totaaloverzicht te bieden van de financiële voorstellen die we nu voorzien;
- Zekerheid te bieden voor de voortgang van Hart van Heteren;
- Zekerheid en duidelijk te bieden aan OBGZ in de aanloop naar de begroting voor 2020 en de bijdrage van de gemeente daaraan.

Behandelend adviseur voor technische vragen: E.M. Stegenga, tel.: 14 0481, email: [e.stegenga@overbetuwe.nl](mailto:e.stegenga@overbetuwe.nl)

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,  
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

mr. M.F.H. Knaapen

R.P. Hoytink-Roubos